

1 MARTIE. Traditii si obiceiuri de MARTISOR. Care este povestea sarbatorii romanesti a primaverii

Mărțișor 1 martie. Mărțișorul, un mic obiect prins într-un șnur alb cu roșu, este oferit persoanelor apropiate, pe 1 Martie, ca vestitor al sosirii primăverii, primind în ultimii ani, semnificații diverse, de la podoabă aducătoare de noroc la simbol al renașterii naturii. Povestea Mărțișorului: În tradiția românească, mărțișorul este cel care vestește sosirea primăverii, fiind oferit persoanelor dragi, în special de sex feminin, la începutul lunii martie. De acest simbol sunt legate multe legende, dar și obiceiuri românești.

În general, femeile și fetele primesc mărțișoare și le poartă pe durata lunii martie, ca semn al sosirii primăverii. În Moldova însă, obiceiul este ca fetele să dăruiască mărțișoare băieților. Împreună cu mărțișorul se oferă adesea și flori timpurii de primăvară, cea mai reprezentativă fiind ghiocelul. Arheologii au descoperit obiecte cu o vechime de mii de ani care pot fi considerate mărțișoare. Ele au forma unor mici pietre de râu vopsite în alb și roșu, înșirate pe ață, pentru a fi purtate la gât. Cele două culori sunt deschise interpretărilor: roșul poate semnifica vitalitatea femeii, iar albul - înțelepciunea bărbatului. Astfel, șnurul mărțișorului exprimă împletirea inseparabilă a celor două principii.

Tradiția spune că mărțișorul trebuie legat la răsăritul soarelui, în prima zi a lunii martie. El se poartă de la 1 martie până când se arată primăvara, se aude cucul cântând, până înfloresc cireșii ori trandafirii, până vin berzele sau rândunelele. După, mărțișorul nu se aruncă, ci se leagă de un trandafir sau de un pom înflorit, ca să ne aducă noroc.

Potrivit legendelor românești, în vechime, mărțișorul se confecționa din două fire răsucite de lână colorată de culoare albă și neagră sau albă și albastră și se dăruia în prima zi a lunii martie, fiind legat de legenda Babei Dochia.

Originile acestui obicei nu sunt cunoscute, dar se consideră că a apărut în perioada Imperiului Roman, când prima zi a primăverii coincidea cu Anul Nou, în luna lui Marte, zeul războiului, dar și al vegetației și fertilității. În acest context, cele două culori care alcătuiesc șnurul mărțișorului simbolizează pacea – albul și războiul – roșul. Până la începutul secolului al 18-lea, Anul Nou s-a sărbătorit la 1 martie.

Prima mențiune a mărțișorului pe teritoriul României este făcută de lordache Golescu. La acest obicei se referă și folcloristul Simion Florea Marian, în cartea sa, "Sărbătorile la români", afirmând că în Moldova, Muntenia și Dobrogea părinții obișnuiesc să lege de 1 martie o monedă de argint sau de aur la gâtul sau mâna copiilor, cu șnur roșu și alb. Se considera că mărțișorul le va purta micuților noroc tot anul. În unele zone ale țării s-a păstrat obiceiul ca mărțișorul să se poarte timp de 12 zile, fiind apoi legat de ramura unui copac tânăr. Dacă copacul înflorește și îi mergea bine, se considera că și anul copilului va fi bun.

În prezent obiceiul care se păstrează în multe dintre satele românești este ca mărțișorul să fie purtat pe întreg parcursul lunii martie, apoi fiind prins de ramurile unui pom fructifer. Se spune că cei care își pun o dorință în timp ce-l atârnă de ramuri, au norocul că aceasta se va îndeplini. În Transilvania obiceiul este ca mărțișoarele să fie atârnate de ferestre, uși, sau chiar de coarnele animalelor domestice, pentru a speria duhurile rele.

Povestea Mărțișorului

Mai multe mituri sunt legate de obiceiul mărțișorului. În Republica Moldova povestea spune că frumoasa Primăvară a ieșit la marginea pădurii și a observat un ghiocel care a răsărit de sub zăpadă. Iarna, supărată, a chemat gerul să distrugă floarea, iar ghiocelul a înghețat. Pentru a-l salva, Primăvara a curățat zăpada, dar s-a rănit la deget din cauza mărcinilor, iar o picătură de sânge a căzut pe ghiocel, care astfel a reînviat. Prin acest gest simbolic, Primăvara a învins iarna și de aceea șnurul mărțișorului are culorile alb și roșu.

Potrivit unei alte legende, Soarele ar fi coborât din ceruri preschimbat într-o fată frumoasă sau un fecior și a fost ținut prizonier de un zmeu. Un voinic curajos s-a luptat cu zmeul, iar în urma bătăliei și-a vărsat sângele în zăpadă. Eliberat, soarele a urcat din nou pe cer, iar natura a reînviat. În locurile unde căzuse sângele voinicului au răsărit ghiocelii, ca vestitori ai primăverii.

Semnificația mărțișorului

Semnificația firelor alb și roșu ce se împletesc într-un șnur de care este prins un mic obiect este relevată și de unele legende. Astfel se spune că Soarele ar fi coborât pe pământ în chip de fată frumoasă și ar fi fost ținut prizonier de un zmeu. Pentru a-l elibera, un voinic s-a luptat cu zmeul vărsându-și sângele în zăpadă. Soarele a urcat din nou pe cer și, în locurile în care zăpada s-a topit, au răsărit ghiocelii - vestitori ai primăverii.

Originile mărțișorului

Mărțișor 1 martie. Originile sărbătorii mărțișorului nu sunt cunoscute exact, dar se consideră că ea a apărut pe vremea Imperiului Roman, când Anul Nou era sărbătorit în prima zi a primăverii, în luna lui Marte. Acesta nu era numai zeul războiului, ci și al fertilității și vegetației. Această dualitate este remarcată în culorile mărțișorului, albul însemnând pace, iar roșul - război. Anul Nou a fost sărbătorit pe 1 martie până la începutul secolului al XVIII-lea.

Răspândit în toate zonele țării, mărtișorul este pomenit pentru prima dată de Iordache Golescu, iar folcloristul Simion Florea Marian relatează în cartea "Sărbătorile la români" că în Moldova, Muntenia, Dobrogea și unele părți ale Bucovinei exista obiceiul ca părinții să lege, la 1 martie, copiilor lor o monedă de argint sau de aur la gât sau la mână. Moneda, legată cu un șnur roșu, un găitan din două fire răsucite din mătase roșie sau albă sau mai multe fire de argint și aur se numește mărtișor, mărtiguș sau marț.

Când se dă jos mărtișorul

În prezent, mărtișorul este purtat întreaga lună martie, după care este prins de ramurile unui pom fructifer. Se crede că aceasta va aduce belșug în casele oamenilor. Se zice că dacă cineva își pune o dorință în timp ce atârnă mărtișorul de pom, aceasta se va împlini. La începutul lui aprilie, într-o mare parte a satelor României și Moldovei, pomii sunt împodobiți de mărtișoare. În Transilvania, mărtișoarele se atârnă de uși, ferestre, de coarnele animalelor domestice, întrucât se consideră că astfel se vor speria duhurile rele.